

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Karla Šimky v právní věci **žalobce: N. S.,** zastoupeného Mgr. Marcelou Valtrovou, advokátkou se sídlem Černošice, Školní 1238, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3**, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, č. j. 15 Az 449/2003 - 36 ze dne 10. 3. 2004,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 Az 449/2003 - 36 ze dne 10. 3. 2004 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsané usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla odmítnuta jeho žaloba, jíž se domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2735/CU-06-C10-2001 ze dne 19. 12. 2002. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek uvedených v ust. § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 325/1999 Sb.“). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle ust. § 91 téhož zákona. Soud usnesením žalobu stěžovatele odmítl s odkazem na ust. § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Podle odůvodnění usnesení totiž stěžovatel podal žalobu proti témuž rozhodnutí i u Městského soudu v Praze, který dne 5. 1. 2004 ve věci

rozhodl tak, že žalobu ve smyslu ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 1. 2004. Podle krajského soudu je nepochybné, že Městský soud v Praze uvedeným rozhodnutím již v téže věci rozhodl, a proto jemu nezbylo než totožnou žalobu ve smyslu cit. ustanovení odmítnout.

V kasační stížnosti stěžovatel dovozuje existenci důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. Napadené usnesení je podle stěžovatele nezákonné a současně nepřezkoumatelné, a to z dále uvedených důvodů. Stěžovatel si není vědom toho, že by žalobu proti rozhodnutí žalovaného podal jak u Krajského soudu v Ústí nad Labem, tak u Městského soudu v Praze. Ačkoli tuto skutečnost vzal krajský soud za prokázanou, není z odůvodnění patrné, o jaký důkaz toto zjištění opřel. Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí neuvádí označení rozhodnutí Městského soudu v Praze, kterým mělo být rozhodnuto o téže věci, a z tohoto důvodu považuje stěžovatel napadené usnesení za nepřezkoumatelné. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud má na mysli usnesení Městského soudu v Praze č. j. 9 Az 87/2003 - 27 ze dne 5. 1. 2004, přičemž podle jeho názoru z odůvodnění tohoto rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že stěžovatel u Městského soudu v Praze žádnou žalobu proti rozhodnutí žalovaného nepodal. Jediné podání, které stěžovatel omylem podal u Městského soudu v Praze, bylo doplnění žaloby. Žalobu, kterou měl v úmyslu předmětným podáním doplnit, však stěžovatel podal u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Nezákonnost usnesení shledává stěžovatel v tom, že v jeho věci nebyly splněny podmínky pro aplikaci ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když žádné rozhodnutí o věci dosud nebylo vydáno ani Městským soudem v Praze, ani žádným jiným soudem. Stěžovatel je přesvědčen, že rozhodnutím o věci dle cit. zákonného ustanovení se rozumí výhradně rozhodnutí meritorní, tj. rozhodnutí o věci samé. Rozhodnutí o odmítnutí žaloby je podle jeho názoru rozhodnutím procesním, kterým se nerozhoduje o věci samé, a proto nebylo na místě žalobu stěžovatele s poukazem na uvedené rozhodnutí Městského soudu v Praze odmítnout. Krajský soud navíc podle stěžovatele nesprávnou aplikací ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. porušil ústavně zaručené právo stěžovatele na spravedlivý proces, resp. právo, aby jeho záležitost byla soudem projednána. Stěžovatel podal podle svých slov v zákonné lhůtě u věcně i místně příslušného soudu žalobu proti správnímu rozhodnutí a měl tak právo na to, aby se soud jeho žalobními tvrzeními zabýval a napadené správní rozhodnutí přezkoumal. Tím, že Městský soud v Praze vydal rozhodnutí o odmítnutí žaloby, ačkoliv žádná žaloba u tohoto soudu nebyla podána, a následně i Krajský soud v Ústí nad Labem vydal napadené usnesení o odmítnutí žaloby, založené na tom, že rozhodnutí Městského soudu v Praze o odmítnutí žaloby považuje za rozhodnutí o věci, vznikla dle stěžovatele situace, za které nebyla stěžovatelova žaloba věcně projednána ani jedním z uvedených soudů. Z uvedeného důvodu stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dále stěžovatel požádal, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Od roku 2002 totiž podle svých slov žije ve společné domácnosti s paní S. H. a její dcerou a toto soužití považuje za trvalé. Stěžovatel a jeho družka plánují společnou budoucnost i v rámci svazku manželského. Vynuceným vystěhováním stěžovatele by došlo ke zpřetrhání vzájemných citových vazeb mezi stěžovatelem, jeho družkou a její dcerou a toto vystěhování by tak mělo nepřiměřeně tvrdý dopad do soukromého života stěžovatele a jeho blízkých. Na druhou stranu je stěžovatel přesvědčen, že přiznání odkladného účinku se nedotkne práv nabytých třetími osobami a není ani v rozporu s veřejným zájmem.

Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že stěžovatel podal svůj návrh označený jako žaloba dne 22. 1. 2003 k žalovanému, který ji dne 29. 1. 2003 postoupil Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Dne 27. 2. 2004 byl Krajskému soudu v Ústí nad Labem

doručen přípis Městského soudu v Praze, k němuž byla přiložena kopie jeho usnesení č. j. 9 Az 87/2003 - 27 ze dne 5. 1. 2004, jímž byla podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnuta jeho žaloba proti totožnému rozhodnutí žalovaného. Skutečnost, že Městský soud v Praze uvedené usnesení přijal, byla Krajskému soudu v Ústí nad Labem sdělena dne 22. 1. 2004 a 12. 2. 2004 i přípisem žalovaného, resp. stěžovatele. Podle vyznačené doložky nabylo uvedené usnesení č. j. 9 Az 87/2003 - 27 právní moci dne 15. 1. 2003.

Z vlastní evidence kasačních stížností Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal kromě projednávané kasační stížnosti další kasační stížnost, jíž se domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze č. j. 9 Az 87/2003 - 27 ze dne 5. 1. 2004, jímž byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2735/CU-06-C10-2001 ze dne 19. 12. 2002. Ze soudního spisu vztahujícího se k tomuto případu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 24. 1. 2003 k Městskému soudu v Praze doručil podání, označené jako doplnění žaloby. Městský soud v Praze uvedeným usnesením odmítl stěžovatelovo podání s odkazem na ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť podání stěžovatele nebylo ve lhůtě stanovené ve výzvě soudu doplněno a pro tento nedostatek nebylo možno pokračovat v řízení. Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti přezkoumal zákonnost uvedeného usnesení Městského soudu v Praze a vydal svůj rozsudek č. j. 2 Azs 121/2004 – 44 ze dne 4. listopadu 2004, kterým kasační stížnost zamítl. Jak totiž Nejvyšší správní soud zjistil, Městský soud v Praze v situaci, kdy po obdržení stěžovatelova podání označeného jako doplnění žaloby ověřil, že ve svých rejstřících takovou žalobu nemá evidovanou a její existence mu nebyla stěžovatelem k výzvě prokázána, posoudil správně podání stěžovatele v souladu s ust. § 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. podle jeho obsahu, a to jako žalobu směřující proti rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku dospěl k závěru, že všechny podmínky stanovené v ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. pro odmítnutí podání stěžovatele byly v daném případě splněny a že napadené usnesení Městského soudu v Praze nebylo ani nicotné, ani nezákonné, a proto předmětnou kasační stížnost stěžovatele zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem z hlediska naplnění důvodů uplatněných v kasační stížnosti napadající toto usnesení a dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele je důvodná.

Nejprve Nejvyšší správní soud posoudil námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. může být důvodem pro podání kasační stížnosti nepřezkoumatelnost způsobená nesrozumitelností nebo nedostatkem důvodů. Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Ads 58/2003 - 75 ze dne 4. 12. 2003). Na žádnou z uvedených skutečností stěžovatel ve své kasační stížnosti nepoukázal a existenci takové skutečnosti nezjistil z vlastní iniciativy ani Nejvyšší správní soud. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je pak založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (srov. týž rozsudek Nejvyššího správního soudu). Stěžovatel krajskému soudu v daném případě vytýká, že v rozhodnutí není

identifikováno rozhodnutí Městského soudu v Praze, jež bylo důvodem pro přijetí rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Nejvyšší správní soud z rozhodnutí sice zjistil, že v odůvodnění rozhodnutí krajského soudu není rozhodnutí Městského soudu v Praze označeno spisovou značkou, na druhou stranu je zde uvedeno, který soud předmětné rozhodnutí vydal, jaký byl výrok tohoto rozhodnutí, který den bylo rozhodnutí přijato, skutečnost, že se toto rozhodnutí týkalo přezkumu totožného správního rozhodnutí žalovaného, jakož i způsob, jakým se krajský soud o přijetí předmětného usnesení dozvěděl. Za takových okolností bylo možné z odůvodnění rozhodnutí krajského soudu dostatečně určitě seznat důvody, pro které uvedený soud přistoupil k vydání usnesení o odmítnutí žaloby, jaké důkazy byly použity a zda a jakým způsobem byly rozhodující skutečnosti zjištěny. Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem tak podle Nejvyššího správního soudu netrpí nepřezkoumatelností pro nesrozumitelnost ani pro nedostatek důvodů ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Druhou námitkou uplatněnou stěžovatelem, jejíž důvodnost musel Nejvyšší správní soud posoudit, je nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu, neboť podle přesvědčení stěžovatele nebyly v daném případě splněny podmínky pro aplikaci ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud se v prvé řadě neztotožnil s názorem stěžovatele, že k Městskému soudu v Praze žádnou žalobu nepodal. Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku č. j. 2 Azs 121/2004 - 44 ze dne 4. listopadu 2004 uvedl, že Městský soud v Praze správně posoudil podání stěžovatele označené jako doplnění žaloby podle jeho obsahu jako žalobu směřující proti rozhodnutí žalovaného a správně o tomto podání vedl řízení. Uvedené zjištění však nic nemění na důvodnosti námitky stěžovatele, že podmínky pro vydání usnesení o odmítnutí žaloby podle ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v daném případě splněny nebyly. Krajský soud návrh stěžovatele odmítl s tím, že soud (v tomto případě Městský soud v Praze) o téže věci již rozhodl, tedy pro existenci překážky věci rozhodnuté. Podmínky pro takové rozhodnutí jsou přitom dle Nejvyššího správního soudu dvě: totožnost přezkoumávaného správního rozhodnutí a existence soudního rozhodnutí o něm. První podmínka podle Nejvyššího správního soudu splněna byla. Z usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem a Městského soudu v Praze, jakož i z příslušných soudních spisů Nejvyšší správní soud zjistil, že předmětem řízení v obou případech bylo podání, kterým se stěžovatel, tedy jedna a tatáž fyzická osoba, domáhal soudního přezkumu správního rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2735/CU-06-C10-2001 ze dne 19. 12. 2002. V obou případech šlo tedy o totožnou věc. Druhá podmínka pro vydání rozhodnutí o odmítnutí návrhu však podle zjištění Nejvyššího soudu splněna nebyla. Překážku věci rozhodnuté totiž představují pouze meritorní rozhodnutí v téže věci. Za meritorní rozhodnutí je v případě správního soudnictví nutno považovat především rozsudky, a z usnesení pouze ta, kterými se rozhoduje ve věci (§ 53 odst. 1 s. ř. s.). Meritorními rozhodnutími vydávanými soudem v řízeních vedených podle dílu prvního, hlavy druhé, části třetí jsou rozsudky, jimiž se žaloba zamítá nebo jimiž se rozhodnutí správního orgánu ruší pro nezákonnost nebo pro vady řízení a věc se vrací tomuto správnímu orgánu k dalšímu řízení (§ 78 s. ř. s.), neboť v takových případech je skutečně rozhodováno o meritu věci, tj. zda byla žaloba důvodná či nikoliv a zda napadené rozhodnutí správního orgánu trpělo nezákonností nebo vadami řízení či nikoliv. Překážku věci rozhodnuté naopak nepředstavují ta rozhodnutí, jimiž se o věci meritorně nerozhoduje proto, že se návrh jako nepřípustný odmítá nebo pro nesplnění podmínek řízení. Mezi rozhodnutí, jež překážku věci rozhodnuté nezakládají, je pak nutno podle Nejvyššího správního soudu zařadit i rozhodnutí, jimž se odmítá „řízení“ podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. Rozhodnutí podle cit. ustanovení, které v daném případě vydal Městský soud v Praze, bylo přijato právě z důvodu, že o věci nelze rozhodnout, konkrétně proto, že návrh neobsahoval všechny náležitosti, nebyl k výzvě soudu doplněn či opraven, a pro tuto skutečnost nebylo možno v řízení o takovém podání pokračovat. V daném případě je tedy zřejmé, že Městský soud

v Praze ve věci nerozhodoval, neboť žalobu odmítl s odkazem, že návrh nebyl ve stanovené době doplněn či opraven a tento nedostatek bránil věcnému rozhodnutí, a proto v řízení před Krajským soudem v Ústí nad Labem nebyla překážka věci rozhodnuté dána. Pouze na okraj Nejvyšší správní soud uvádí, že od zahájení řízení do doby právní moci usnesení Městského soudu v Praze č. j. 9 Az 87/2003 - 27 ze dne 5. 1. 2004 existovala v řízení před Krajským soudem v Ústí nad Labem překážka věci zahájené podle ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť řízení před prvně jmenovaným soudem o téže věci bylo zahájeno dříve. Tato překážka však právě právní mocí uvedeného usnesení odpadla, a tudíž Krajský soud v Ústí nad Labem by již nemohl odmítnout žalobu stěžovatele ani z tohoto důvodu.

Nejvyšší správní soud tedy shledal naplnění důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a proto usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud v souladu s ust. § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

Vzhledem k neprodlenému rozhodnutí ve věci samé a rovněž s přihlédnutím k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Ústí nad Labem v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. listopadu 2004

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu